

WZORCOWE ROZWIĄZANIE ZADANIA 2:

W pierwszej części rozwiązania należy dowolną metodą wyznaczyć natężenie prądu elektrycznego I w środkowej gałęzi jako funkcję napięcia E_2 – np. bezpośrednio za pomocą równań Kirchhoffa:

$$\begin{cases} I_1 - I_2 - I = 0 \\ R_1 I_1 + RI = E_1 \\ R_2 I_2 - RI = E_2 \end{cases} \quad (1)$$

Rozwiązanie tego układu równań ze względu na wartość I ma postać:

$$I = a \cdot E_1 - b \cdot E_2, \quad (2)$$

gdzie

$$\begin{aligned} a &= \frac{R_2}{R_1 R_2 + R(R_1 + R_2)} = 0,2 \Omega^{-1} \\ b &= \frac{R_1}{R_1 R_2 + R(R_1 + R_2)} = 0,1 \Omega^{-1} \end{aligned} \quad (3)$$

Podstawiając za E_2 we wzorze (2) jego zależność od prądu I :

$$E_2 = \alpha \cdot I \quad (4)$$

otrzymujemy

$$I = a \cdot E_1 - b \cdot \alpha I, \quad (5)$$

stąd możemy już wyznaczyć wartość I :

$$I = \frac{a E_1}{1 + \alpha b} \quad (6)$$

oraz odpowiadającą mu wartość E_2 :

$$E_2 = \alpha \cdot I = \frac{\alpha a E_1}{1 + \alpha b}. \quad (7)$$

Aby rozwiązać drugą część zadania związaną z odwróceniem polaryzacji źródła E_2 wystarczy zauważyć, że odpowiada to sytuacji zamiany współczynnika α na $-\alpha$, stąd od razu otrzymujemy:

$$I = \frac{a E_1}{1 - \alpha b} \quad (8)$$

oraz

$$E_2 = -\alpha \cdot I = \frac{\alpha a E_1}{\alpha b - 1}. \quad (9)$$

Dyskusja:

W rozwiązaniach (6) i (7) sprzężenie powoduje stabilizację układu, co skutkuje zmianą prądu I z 1 A oraz napięcia E_2 z 0 V dla $\alpha = 0 \text{ VA}^{-1}$ do 0 A i 10 V odpowiednio w granicy $\alpha \rightarrow \infty$. Odwrócenie polaryzacji sprzyja zwiększaniu się prądów (8) i napięć (9) w układzie wraz z rosnącym α , aż do krytycznej wartości $\alpha = 10 \text{ VA}^{-1}$, przy której I oraz E_2 dążą do nieskończoności. Dalsze zwiększanie α , chociaż daje fizyczne wyniki, to jednak nie odpowiada warunkowi zadania odwrócenia polaryzacji – $E_2 < 0$ w (9).

Punktacja:

1. Wypisanie równań (1) lub równoważnych, pozwalających na wyznaczenie zależności $I(E_2)$ – 3 pkt..
2. Wyznaczenie jawnej postaci zależności $I(E_2)$ – wzory (2) i (3) – 3 pkt..
3. Podstawienie wzoru (4) do (2) i wyznaczenie wartości I – wzór (6) oraz E_2 wzór (7) – 2 pkt..
4. Rozważenie sytuacji odwrócenia polaryzacji E_2 – 2 pkt..

Uwaga: Możliwe jest podstawienie zależności (4) bezpośrednio do równań Kirchhoffa (1).